Dværggranatæble

Punica granatum var. nana

Kort fortalt

- *Punica granatum var. nana* – kattehalefamilien (Lythraceae).
- Arten er hjemmehørende fra Iran til Nordindien og dyrket ved Middelhavet siden oldtiden.
- Dværgform med små, blanke blade; grenene kan have små torne.
- Orangerøde blomster om sommeren, ofte allerede på unge planter; bagefter små, syrlige frugter.
- Om sommeren ude i fuld sol, om vinteren koldt og frostfrit.
- Frøene lægges i blød i ca. 12 timer og dækkes ikke – de spirer i lys.
- Spirer efter 2–4 uger ved 20–25 °C; kan sås inde hele året.

Det kan du se frem til

Med frøene af dværggranatæble har du grundlaget for en lille, blomstrende bonsai, som du selv former fra den første spire. De første kimplanter viser sig typisk efter 2–4 uger. Dværggranatæblet blomstrer ofte allerede som ung plante, men det varierer fra plante til plante; de små frugter er mest til pynt.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Dværggranatæble (*Punica granatum var. nana*) er en lav dværgform af granatæblet fra kattehalefamilien. Granatæblet stammer fra området mellem Iran og Nordindien og har været dyrket i Mellemøsten og rundt om Middelhavet i årtusinder – det hører til de ældste kendte kultur- og krukkeplanter. Dværgformen bliver kun ca. 1 meter høj og har små, smalle, blanke blade, der bliver gule om efteråret, før de falder. Grenene kan have små torne. Om sommeren kommer tragtformede, orangerøde blomster med krøllede kronblade, ofte allerede på unge planter, og bagefter små granatæbler på op til ca. 5 cm. Frugterne er spiselige, men syrlige og fulde af kerner – de er mest til pynt. Dværgformen kommer i vid udstrækning igen fra frø, men størrelse og vækst kan variere lidt fra plante til plante. De små blade og den villige blomstring gør den velegnet til bonsai.

Formering

Frøene kan sås inde hele året. Læg dem i lunkent vand i ca. 12 timer, og tryk dem derefter let ned i fugtig såjord eller kokos-såmuld. Dæk dem ikke – de spirer i lys. Ved jævn fugtighed og ca. 20–25 °C spirer de normalt efter 2–4 uger. Et gennemsigtigt låg holder på fugten; luft ud dagligt. Når kimplanterne har fået de første rigtige blade, prikles de ud i enkelte potter med priklejord.

Placering og lys

Dværggranatæblet vil have det lyst og solrigt. Fra midten af maj, når der ikke længere er risiko for nattefrost, står det bedst ude i fuld sol – jo mere sol og varme, jo flere blomster.

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

Vanding og næringsstoffer

Vand rigeligt i vækstsæsonen, men lad overfladen tørre let før næste vanding. Om vinteren vandes kun sparsomt, men rodklumpen må ikke tørre helt ud. Fra april til september gives flydende bonsai-næring hver 2. uge.

Dyrkningsmedie

Færdig bonsai-jord er et godt valg. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Unge planter omplantes hvert 2. år om foråret.

Beskæring

Når et nyt skud har dannet 8–10 bladpar, skæres det tilbage til 2–3 bladpar. Skud, der vokser ind mod midten, fjernes helt, så kronen bliver åben og klar. Blomsterne kommer i spidsen af de nye skud: Vil du have blomster, så beskær sidste gang i begyndelsen af april, og vent derefter, til blomstringen er overstået.

Vinteropbevaring

Dværggranatæblet er løvfældende og har brug for en kølig hvileperiode. I haven tåler arten en del frost, men i en skål er rødderne langt mere udsatte. Lad træet stå ude i efteråret, så længe der højst er let nattefrost – kulden sender det i hvile, og bladene falder. Før det for alvor fryser, flyttes det til et koldt, frostfrit sted ved ca. 2–10 °C, fx et uopvarmet rum, en kold kælder eller en frostfri garage; når bladene er faldet, behøver træet ikke lys. Vand sparsomt, så dyrkningsmediet ikke tørrer helt ud, og giv ingen næring. Når knopperne begynder at svulme om foråret, skal træet stå lyst igen, og fra midten af maj kan det komme ud.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, er min færdigblandede bonsai-jord et godt grundlag. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.